

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 28.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an 20 cor.
pe 6 luni 10 cor.
pe 3 luni 5 cor.
pe o lună 2 cor.

Nr. de Duminecă pe un 4 cor.
pentru România și străinătate pe un
40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 28.

INSERTIUNILE:

de la 12 oră până la 12:30 dimineața și
de la 6 până la 7 dimineața și de la 6 până
la 7 seara de fiecare publicare.

Adăptările și inserțiile, cât și toate
cele sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oră și comenzi.

Scrisori nedreptate nu se primesc.

Anul IX.

NUMER de DUMINECĂ

Nr. 17

DOUĂ BROȘURI SENSAȚIONALE.

(*) Vicarul mitropolitan Dr. Venceslav Frindt din Praga a scos o lucrare intitulată *Die sprachliche und sprachlich-nationale Recht in poliglotten Staaten*, iar episcopul Dr. Egger din St. Gallen (Elveția) a scris o broșură intitulată *Über Patriotismus*.

Numărul din urmă al revistei «*Katolikus Szemle*» face un extract mai larg al acestor lucrări a căror concludență este că *ce-a-ce fac statele pentru unitatea de limbă este nedrept, ba lovește d'a dreptul în sentimentul creștinesc*.

Aceste două broșuri fac mare senzație în cercurile ungurești, pentru-că ele par a fi scrise nu numai pentru caracterizarea celor ce se petrec în Austria, ci îndeosebi pentru a biciui șovinismul dominant din Ungaria.

În resumat, episcopul Dr. Egger zice: «Cosmopolitismul este de condamnat. Tot așa de rău este însă și naționalismul care proclamă principiul că numai statele cu o singură limbă au îndreptățire. Șovinismul acesta face pe unele state să prigoniască limba unei ori altei naționalități. Spre acest scop se îndreptează îndeosebi instrucția publică, urmată așa fel ca în școală să stingherească cultura națională. Tendința asta e însă zadarnică. Locul natal al limbii materne este familia. Scopul școlii elementare este să desvoalțe limba pe care elevii o știu de acasă. Tendințele șoviniste provoacă și întăresc rezistența naționalităților. Poliglotismul nu este un rău pentru state. Șovinismul este o rămășiță de gândire a păgânilor cari au stăpânit fără drept și prin vărsare de sânge asupra popoarelor de osebite limbi. Creștinismul însă, cu dragostea ce propovăduiește, a dăruit de mult acel princip».

Ocupându-se de aceste scrise, «*Budapesti Hirlap*» (dela 3 Mai) își exprimă speranța că înaltul cler catolic maghiar nu se va lăsa influențat nici de scrisele episcopului elvețian, nici de cele ale vicarului mitropolitan din Praga care deși admite hegemonia unei limbi, *nu admit însă ce instrucția elementară în statele poliglote să se facă într'o singură limbă*.

«Noi — scrie «*B. H.*» — cu alt chip de a judeca lucrurile am susținut statul ungar și cu el catolicismul maghiar, aproape tot așa de vechiu... Biserica rom. catolică maghiară a fost în frunte în privința cultivării spiritului național».

Dacă sub «cultivarea spiritului național» s'ar înțelege cultivarea limbii maghiare iar

nu și octroarea ei asupra naționalităților desigur că n'am avea nimic de obiecionat asupra rolului pe care-l joacă biserica catolică. Când știm însă că, într'adevăr, această biserică merge în frunte în privința maghiarizării, când vedem cum pe Slovaci și Bunievați, dar îndeosebi pe Germanii clerul catolic maghiar cu ajutorul bisericii voiește a-i maghiariza, când știm cum se forțază lucrurile ca sub autonomia catolică să-i stringă și pe frații noștri de legea greco-catolică, scrierile celor doi prelați catolici au o deosebită însemnătate și înțelegem supărarea care se degajează din următoarele pasagi ale articolului din «*Budapesti Hirlap*»:

«Nu știm ce înțeleg cei doi prelați sub naționalismul exagerat. Știm însă că agitatorii naționaliști tocmai așa caracterizează și ei tendințele culturale ale maghiarimei, tendințe cari — conform dorinței manifestate mai recent (la alegeri!) în viitor trebuie accentuate încă mai tare. Nu înțelegem ce vrea autorul să înțeleagă când zice că tendințele naționaliste n'au căutat în familie. Din spiritul ce se degajează din aceste scrise, tendința a chestiei putem deduce însă că autorul vrea să țină departe biserica rom. catolică de lucrarea pentru realizarea aspirațiilor naționale. *De asemenea spirit nu avem nevoie!*»

Credem și noi că pe șoviniști îi supără rău astfel de scrise și nu-s împăcați de loc cu faptul că revista «*Katolikus Szemle*» a făcut publicului maghiar cunoscut pe larg cuprinsul celor două broșuri...

Noi, se înțelege, nu credem că de aceea publicul maghiar, saturat cu utopiile șoviniste, se va îndupleca să primească ideile umane ale celor doi prelați catolici. Ne bucurăm însă când în corul strident șovinist s'amestecă și astfel de glasuri cari vestesc îndreptățirea luptei ce poartă naționalitățile.

Nou ministru al căilor ferate din Austria.

La facerea căii ferate din Alpi s'au descoperit mari neorândueli. Ministrul a cheltuit prea mult pe aceste, cu mult mai multe milioane, decât trebuia. Drept aceea sub-comisia dietei pentru căi ferate i-a votat neîncredere și era să-i voteze și comisia, de aceea fostul ministru *Wittek* a abzis.

Urba noul ministru a fost recomandat dietei în ședința de Joi a Reichsrathului.

— În aceeași dietă s'a făcut propunere din partea deputatului *Stein* și soții, în care guvernul e provocat să se înțeleagă cu guvernul ungar în privința tarifului vamal pentru grâu, secară, orz, cucuruz și boi, ca din

venitul, ce cade pe Austria să se înființeze un fond pentru ajutorarea muncitorilor, văduvelor și orfanilor.

E vorba ce face guvernul ungar cu astfel de venite. Ori și din ele ajută tot pe Săcui spre fericirea neamului?

Cas de incompatibilitate. În 15 l. c. la 5 oare comisia permanentă de incompatibilitate se va ocupa cu cazul lui *Kabdebo Gergely*, al-s deputat în Ciucova. Locuitorul din Obod *Trandafir Subu* pe baza punct 1, §. 4 al articolului de lege XXIV din 1901 a anunțat, că *Kabdebo* e incompatibil. Drept aceea *Kabdebo* a recurs și pe mai departe la postul de vicișpan al *Timișorii*.

Abzicerea unui deputat. Foile maghiare sunt informate, că deputatul *Neoplantei Szalay Lajos*, fostul primar al *Neoplantei*, va abzice, Confrății noștri s'arbi vor avea prilejul să mai poată trimite un deputat naționalist în dietă.

Alegătorii luați aminte!

Arad, 4 Maiu 1905.

Lista alegătorilor la Dietă care va fi în vigoare în anul următor 1906, se afișează acum 1—5 Maiu n. în teara întreagă spre vedere publică. Dreptul de reclamare ține dela 5 până la 15 Maiu. În restimpul acesta cei ce pe nedrept au fost lăsați afară din liste, își pot recâștiga dreptul, cei ce-au fost luați în listă pe nedrept, se pot șterge. E cel mai însemnat termenul acesta, pe care trebuie să-l avem în vedere voină a ne folosi de dreptul nostru din lege. Adică, după 15 Maiu nimeni nu mai poate cere să fie luat în lista alegătorilor pe anul viitor. Termenul precizat în lege e *neschimbat*. Antisitiile comunale tocmai d'aceea sunt îndatorate a vesti termenul acesta prin afișuri, ori cum se obișnuiește pe sate, prin tobă. Prin urmare trebuie să căuțăm, dacă numele cutare, care altfel ar fi îndreptățit se află ori nu scris în listă, pentru-că dacă scăpăm termenul acesta, respectivul își pierde pe un an dreptul său de alegător, la Curie neputând-se apela decât hotărârile comisiei centrale.

Comisiunea centrală a trimis două liste în sediul comunelor mari și a notariatelor ceruiale. Într'una se află numele alegătorilor pe anul următor, într'alta numele celor ce-au rămas din listă, fiind însă luați în cea a anului trecut. (§. 42 art. de lege XV: 1899). Tot în înțelesul acestui paragraf, antisitiia comunală e obligată a publica, *unde și când* va fi expusă lista spre vedere publică. Dealtfel legea le hotărăște pe amândouă, va

Cei mai excelenți profesori și medici contra morburilor de plumăni, afecțiunilor organelor de il recomandă ca remediu cu efect respirație, precum: bronchită cronică, tusă convulsivă,

și mai ales este recomandat Convalescenților după influență. — Sirolinul promovează apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtează tusa și flegma și face să înceteze asudarea de noapte. — Din cauza mirosului și gustului său plăcut este luat cu plăcere și de copii. În farmacia să capătă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca fie-care sticlă să fie provăzută cu firma de mai jos

277

F. Hoffmann-La Roche & Co. fabrică chimică Basel (Șvizzera).

Sirolin

fi expusă în sediul notarilor cercuale, la casa satului, din 5—15 Maiu, în care res-timp dimineața dela 8—12 ore fiecare o poate vedea, după amiaz dela 2—6 ore fiecare o poate decopia. (§ 43 art. XV: 1899). In ce privește propria-i persoană, fiecare poate reclama. In afară de aceasta fiecare *al-gător*, are dreptul în *cercul său electoral*, a reclama împotriva orî căruia care ar fi luat pe nedrept în listă. Reclamarea se face în scris, o reclamare se poate face și pentru mai multe persoane, despre recurs se poate cere revers. (§ 44 art. de lege XV: 1899).

Recursele acestea trebuiesc adresate comitetelor centrale a municipiilor (§ 46 art. de lege I.) și predate la antistia comunala.

Dăm mai la vale o formulă, pentru cazul mai obișnuit a cenzului de dare de pământ, cum au să se facă aceste reclame:

Onorat Comitet central!

N. N. locuitor din . . . după cum arată alăturatul libel de dare, plătesc în dare de pământ . . . Cor. . . . fil. Fiind în comuna noastră censul electoral, precum ni-s'a vestit . . . Cor. . . . fil. darea mea de pământ întrece deci acest cens. Drept acea ro On. Comisiune centrală să binevoiască a ordona înscrierea ulterioară a numelui meu în lista electorală.

Dat în 10 Maiu. . .

(iscălitura).

Dacă cineva pe altă bază de cens, nu pe cea a dării de pământ își reclamă dreptul, trebuie s'aclude asemenea dovezile de îndreptățire

După-ce însă procedura aceasta reclamă oare-care istețime, rugăm cu toată străduința pe conducătorii satelor noastre, preoți și învățători să binevoiască a lua dașii în mână, în fiecare comună, ca nici un Român îndreptățit să nu-și pearză dreptul de vot.

Raport din Dietă.

Budapesta, 4 Maiu.

Sedința se deschide la orele 10^{1/4}, sub presidul lui Iusth. Deputați pușini, în toate partidele. Numai Românii sunt de față toți.

Privitor la Români, pot să vă comunic, că vor lua parte la discuția proiectului de adresă și anume combatând proiectul opoziției unite și prezentând un proiect de adresă deosebit. Proiectul acesta e gata de erl.

Se intră în ordinea de zi.

Contele *Battyányi*, raportor al comisiei de adresă, ia cuvântul în discuție generală.

Pe un ton monoton, fără corolatură, arată întâiu de toate cele petrecute în politică în anii din urmă, fără a căror complectă cunoștință nu s'ar putea înțelege situația de azi. Acuză îndeosebi pe Tisza, care prin epistola dela Ugra și prin cele ce a mai făcut a provocat situația de azi, în acelaș timp însă a provocat și începutul sfirșitului partidului liberal (aprobări între kossuthiști). Acuză partidul liberal că a amestecat în luptele de partid, ia 18 Novembre, și persoana M. Sale (aprobări).

Continuă să înșire toate cele petrecute și frazele obicinuite din presa maghiară opozițională. Intrerupându-l liberalii, cari rid, le replică spunându-le că nu se lasă derutat nici de intreruperile nici de risul lor.

Arată însemnătatea adresei: M. Sa se ia cunoștință de judecata poporului dată în alegeri. In fața acestei judecați să se plece toți (aprobări sgomotoase). Il aplaudă sgomotos îndeosebi atunci când arată abuzurile electorale, scoțând în relief pe cele din Budapesta, unde s'a cheltuit enorm.

Declară că opoziția unită se străduiește să realizeze, pe cale parlamentară, ceea-ce a făgăduit în program și cuprinde în proiectul de adresă, în primul rând: *reforma electorală, apoi împărțirea justă a cercurilor electorale, darea progresivă (pe venit) și scutirea de dare a minimumului de venit necesar pentru viața celor săraci.* Vorbește de nemulțumirea și sărăcia clasei de jos, care e silită să emigreze în America. Constată că nemulțumirile claselor sărace nu sunt rezultatul agitațiilor, ci a sărăciei care se întinde din cauză că guvernul nu s'au interesat de soartea clasei de jos (aprobări). Se propun și asupra independenței vamale și a pretențiilor militare, zicând că acest program kossuthiști îl vor cere numai când vor ajunge majoritate în Dietă. (Dietă, acum la orele 11^{1/2} este bine populată.) Vorbește pe larg arătând că n'ar fi nici o primădie pentru armată steagul ungurese și comanda ungurească.

Cât privește titulatura M. Sale, spune că la discuția amănunțită a adresei va arăta de ce comisia de adresă propune titulatura: „M. Voastră apostolească regească“, — omițând cuvântul „imperială“.

Termină, în aplausele kossuthiștilor, recomandând spre primire proiectul de adresă.

Nagy Ferencz (profesor universitar) vorbește în numele liberalilor, arătând că e ceva anormal când se intervertește ordinea de a vorbi cu M. Sa, se propune adică proiect de adresă către M. Sa înainte ca M. Sa să se fi adresat la cu mesagiul către Dietă.

Aceasta s'a întâmplat numai la 1848, în Martie, la propunerea lui Kossuth. Stări normale nu erau însă acelea și majoritatea d'acum n'avea de ce să forțeze adresa d'acum, de oare-ce roge și așa este informat asupra lucrurilor, pentru că a ascultat părerile tuturor frunțașilor majorității. De aceea nici nu în contra *cuprinsului* adresei are de obiecționat, căci aprobă aproape întreg cuprinsul (aprobări între kossuthiști) ci este interesul a îngreuna situația cu astfel de discuțiuni.

(Scaunul presidial îl ocupă Rakovszky). Propoacă intreruperi și risete ironice când spune că și liberalii doresc reformele de cari e vorba în proiectul de adresă, ba crede că nici M. Sa nu află în acea adresă ceva ce ar trebui să refuze necondiționat. E vorba numai că oare prin prezentarea adresei nu se îngreunează încă rezoluția crizei?!

Strigate: De ce întârzie Regele?

Polonyi: Și mai ales guvernul, care așa se vede n'a împărțit încă destule penzi grase.

Nagy continuă, intrerupt într'una, să arate că nu era nici o necesitate politică de a prezenta adresa Desvoltă că din alegeri tot partidele ce stau pe baza dela 67 au ieșit biruitoare. Guvernul 48-ist nu s'ar putea deci numi. Vorbind despre Croați și afirmând că în chestii comune deputații croați au drepturi egale cu ceilalți, —

Rakovszky, vicepresidentul, neînțelegând ce a zis, îl intrerupe. Presupusese că a presintat deputații croați în toate egali cu ceilalți.

Nagy F. continuă. Desvoltă tema că rezultatul alegerilor nu dă indicațiuni destul de pozitive pentru formarea cabinetului, de oare-ce dintre partidele 67-iste nici una nu are majoritate (kossuthiștii intrerup încât oratorul abea poate vorbi) Apostrofează pe disidenți, despre cari presupune că dacă știu că opoziția aliată atacă astfel bazele dela 67, desigur nu intrau în coaliție.

Voci (dintre kossuthiști). Ei, asta vă doare?

Nagy continuă să vorbească asupra afirmării adresei că opoziția aliată se poate înțelege asupra chestiilor ardente la ordinea zilei. (Scaunul presidial îl ocupă Justh). Zice însă că în proiectul de adresă nu lămurește nimic cum ar guvernul, ci se mărginește la generalități. Nu crede că s'au înțeles îndeosebi în ce privește darea progresivă! Și întreabă: Vați înțeles în chestia împărțirii latifundiilor? (Aplause, sgomot mare). Cu majoratele ce este?

URĂ și DRAGOSTE.

TEATRU POPORAL IN 3 ACTE.

DE

TR. I. MAGIER.

(Urmare și fine).

Sandú: Eu?! Cum s'o vând eu!?! . . . Da cine zice, că am vândut-o?

Porfirie: Nime nu zice, da am v. zut noi, că ne-au tăiat mai jumătate de pădure și d-lui n'are acolo parte nici de un butuc.

Sandú: Poate fi, dar eu nu știu!

Porfirie: Primarule, câte lemne ai vândut d-ta la dl Herșcu, și unde sunt banii?

Sandú: (strîmătorat) Eu . . . vezi . . . apoi i-am vândut 20 de fire de lemn cu o sută de coroane și banii sunt gata.

Porfirie: Foarte bine! D-ta ai vândut 20 de lemne și dumnia lui a tăiat 636 de lemne. Noi toate le-am luat în seamă cu martori și domnul Herșcu, a păgubit comuna cam cu 3000 de coroane.

Herșcu: Se mi bată Domizo, dache facut io atita paguba la satu, numa porfirie este dușman la mine, che nu ținut la el se fi primar!

Porfirie: S'o adeveri el lucru și d-ta ai să dai seamă, că eu încă dau seamă de vorbele mele.

Skérczi: Domita nu face vreava, che aprinde un foc pe care vre domita odata se stinge pe el și nu mai putea.

Porfirie: Focul l-au aprins alții și tot ei vor și avea să-l stângă.

Mai mulți: Așa-i, așa-i!... Unde-s banii?!

Sandú: Eu dau samă și răspund, de ce știu și de ce au venit în mâna mea.

Mai mulți: Da pentru ceislati?

Porfirie: Va răspunde, cine se va cădea!

Notariul: Mie nu-mi faci năcaz.

Herșcu: Nici la mini nu frichi, io om de omenie!...

Skérczi: (cătră Porfirie) Te joci domita cu averea domitale . . . io aratam!

Porfirie: Onorat comitet! Eu zic să nu luăm la cunoștință nici un fel de socoteți. . .

Mai mulți: Nu, nu luăm!

Porfirie: (continuând) . . . ci să cerem cercetare dela comitat.

Mai mulți: Primim!... Primim!...

Pralea: (în parte) Auă-maică! asta o fi o faină cauzie creminolă!...

Notariul: (furios) Vom vedea cu cine vă jucați voi!...

Skérczi: Lasă pe ei la mine, că și io paragrafii la ei. . .

Herșcu: Invațatam noi omenie pi voi. (de-odată se prinde de cap vâcându-se) Uî vei!... uî vei!... la capu frîo!...

Toți: (rădicându-se). Nu ni frică! Vom vedea!... Nu mai suferim!... Nu . . . nu!...

Pralea: (în parte) Să mă calce vaca, dacă aş vrea să fiu amu în dolomanele cuiva! Uî taico! Aci o fi o mânăproprie!...

(Cortina cade).

ACTUL III.

(Odaie țărănească frumoșică cu ușa în dreapta, în fund fereastră, în colț pat. In mijlocul odăii masă și scaune, pe părete orologiu și icoane).

Scena 1.

Sandú, apoi Răveca.

Sandú: (cu capul plecat pe masă. Se scoală și se preumblă suspinând, apoi iară se așază). Pe mine știu că m'o bătut amaru, dac'o m'au bătut pe cineva în lume!...

Răveca: (întră ștergându-se la ochi și vâcându-se). Ană-io Sandu meu!... Aua-io Irimuș mea!... Auă-io Iorgu mamii!... O, da ce-mi ai dat să ajung!?...

Sandú: Acuma-i așa măi muere, ori ce căznim ori ba!...

Răveca: (așezându-se pe un scaun) Sandu pentru Dumnezeu, . . . da cum te-or putut șera accia lua din minte?!... Da cum te-or putut nărozi pe tine, om cu cap ce ești tu?!...

Sandú: Dapoi vezi Răvecă, pe omul n'are pătit așa îl pot prăpădi oamenii! ceș vicleni! Așa mi-a fost și mie scris bagsamă, să mă vâc din pățania mea!...

Răveca: O, nu i cruce maica Precista, acum e mai târziu de-a te mai învăța tu! Ne-or mâncat norocu și a nost și a pruncilor și ne-or adus la straiță de cerșitor!... O, Sandule, Sandule că-s în doagă de-am pește mințile!

Sandú: Caută-ți de treabă. Răvecă, nu mai ferbe, și nu-ți cătrâni sufletul, — o fi ceva și din noi, că doară nu ne-o lăsa Dumnezeu să perim!

Răveca: Rușinea asta mă bagă în pământ. Neam de neamul meu n'a avut de lucru fiscalii, și acuma să vină ei să ne cuprindă averea noastră și a pruncilor și să ne măne sudoarea noastră și truda noastră cea cruntă!

Conzistor plenar.

Arad, 4 Maiu n.

Conzistorul din Arad s'a întrunit în ședința plenară sub presiul P. S. Sale d-lui episcop diecezan Ioan I. Papp. Ședința a fost bine cercetată.

În ședința s'a stabilit raportul conzistorului plenar către Sinod.

Al doilea obiect a fost chestiunea episcopilor. Conzistorul a fost surprins de o frumoasă lucrare ce cuprinde în sine istoricul și starea fondurilor și fundațiilor care ar cădea sub împărțire între Arad, Timișoara și Oradea mare. E cea mai temeinică și reală lucrare din toate câte s'au făcut până acum în aceasta importantă afacere. Căci cu cifre reale învederează adevărata iconă a chestiunii episcopilor. Va să zică Sinodul va fi în plăcuta poziție de a delibera și decide în deplina cunoștință de cauză.

Al treilea obiect a fost alegerea de protoprezbiter în Hălmgăiu. Precum se știe alegerea a fost atacată pe motive de mijloace nepermise ce s'ar fi folosit în favorul alesului Cornel Lazar. Conzistorul la timpul său nu a voit să închidă ochii înaintea abuzurilor despre care se afirmă în protest, că s'ar fi comis și deși regulamentul nu admite protest, decât recurs de nulitate în chestii de defecte formale, și deși este în drept a denumi pe cine vrea din cei ajunși în rentar. cu toate aceste condus de sentimentul puritanismului și pentru liniștirea protestatorilor n'a intrat în meritul întărierii, ci a ordonat cercetarea din care a rezultat, că contra persoanei părintelui Cornel Lazar, nu numai că nu s'a dovedit nimic, ci nime nici n'a ridicat măcar un cuvânt de jalbă, că direct ori indirect ar fi făcut ceva nepermis în interesul alegerii sale. Tot ce s'a susținut a fost, că socrul său și un nepot al acestuia ar fi corțesit cu bani și cu beuturi pentru părintele Lazar. Prelinșit mituiri însă sub jurământ au mărturisit, că acuzele nu sunt adevărate, dinșii n'au fost căpătuiți de nime și nici un martore nu s'a aflat. Astfel dovedindu se pe calea cercetării că acuzele sunt lipsite de temel

și forțate de către unii oameni nemulțumiți cu rezultatul alegerii, ori mai bine zis ațiați de către oameni cărora nu le pasă de liniștea bisericii, conzistorul a decis să între în meritul alegerii și dintre doi candidați cari au întrunit voturi, cu totalitatea voturilor a numit de protoprezbiter al Hălmgăiului pe părintele paroch al Almașului Cornel Lazar, care în sinodul protoprezbiteral a întrunit m l multe voturi, adică 39 față de contracandidatul care a întrunit 28 voturi.

În fața majorității sinodului protoprezbiteral; în fața corectității cu care conzistorul a ascultat pe protestații și le-a cercetat gravaminele și în fața votului unanim a conzistorului sperăm, că vor amuși supărările cari învâjbiseră pe oameni și se va restabili în Hălmgăiu iarăș pacea și bunăvoința spre binele neamului și a bisericii.

Scrisoare din Viena.

Sărbarea Invierii Domnului în Viena. — Denumirea dlui Pavel Boldea de protoprezbiter militar.

Sărbătoarea sfințelor Paști s'a serbat și anul acesta cu mare solemnitate, deamă de Români din Viena și de „Clubul român“ care a luat inițiativa și a făcut un călduros apel ca membrii coloniei române să participe în număr cât mai mare la serviciul divin ce se ține aici cu mare solemnitate militară.

Sâmbătă în săptămâna patimilor după serviciul divin, la care au participat mulți din colonia română s'au mărturisit și împărțit cu sfințele taine ale cuminecătorei multe dame române și peste 60 de elevi și eleve a diferitelor institute. Dintre care durere se află peste 40 de fice de români numai în claustrul străin de neamul nostru „Notre Dame de Sion“ partea mai mare originară din România.

Duminecă în 30 Aprilie la 4 ore dimineața s'a celebrat învierea la care mormântul au fost priveghiat și cu spalir din partea alor 8 suboficieri și 48 voinicilor regimentului de infanterie 51.

Întreg ceremonialul a decurs cu pompe și paradă, iar răspunsurile le-a executat corul format de soldați români instruiți de protopopul nostru militar dl Pavel Boldea.

Tot așa de nălțătoare a fost și liturgia celebrată Luni în 1 Maiu st. n. la 10 ore a. m. la care afară de soldații români aflați în Viena și colonia română au mai participat și o mulțime de străini.

Voci (dintre kossuthiști) Așteaptă, o să vezi! Nagy își exprimă de altfel părerea. că viitorul guvern va fi de lungă durată, deoarece este îndreptare în situație: partidul kossuthist s'a hotărât — se vede — să lucreze în guvern, ear ca numai să critice și să stea într'o intransigență searpă de principii

(Ședința se suspendă pe 10 minute).

Ședința se redeschide la ora 1 1/2.

Kossuth Ferencz între aplauzele partidului său declară că primește proiectul de adresă, dar nu susține neștirbite principiile și va lucra pentru realizarea lor. Partidul 48-ist crede a servi însă țării, înlesnind coaliției venirea și starea la putere, pentru a stărpi abuzurile și fără-de-legile și a pune fundament unei ere noui, de guvernare constituțională și de zidire a statului național maghiar. Polemizează cu Nagy, care a prezentat pe kossuthiști ca și când în trecut n'ar fi lucrat, ci nu ar fi criticat. Se știe însă — zice — că noi în trecut am sprijinit ori-ce idee bună, ori din ce parte ar fi venit. Neagă că proiectul de adresă ar fi destul de clar și precis, explică de ce nu credea să fie în proiectul de adresă toate pretențiile kossuthiste. Nu este însă nimic în proiect ce ar fi în contradicție cu principiile noastre.

Susține că prin prezentarea adresei se face serviciu țării și tronului, căci nu se poate presupune ca regele să nu ia în considerație cele ce se vor spune. Asta nici n'ar fi constituțional a presupune. Întreabă pe Nagy: de ce se îndoiește el ajungând la putere coaliția, n'are să fie în situație de înțelegere? Apoi dacă nu va fi înțelegere și nu vor avea încrederea Dietei, pur și simplu săsar da vot de blam.

De altfel programul nostru comun este: *Peard sistemul de până acum!* (lungi aplause).

Tomasich (croat) cere voie să poată citi o declarație în numele deputaților croați.

Președintele, consultând Dieta, îi dă permisivul.

Tomassich citește declarația. În ea se acertează drepturile autonome ale Croației, drepturile limbii, ca singura oficioasă și dorința ca armata s'ar organiza pe baze naționale, să se introducă și limba croată în armata comună kossuthiștii murmură). Declară că nu este pentru independența vamală, deoarece ce o crede păzitoare pentru Croația și Slavonia. Nu primește adresa.

Daranyi Ignatz vorbește în numele disidenților. Primește proiectul de adresă și polemizează cu Nagy.

Cere de altfel ca în proiectul de adresă să se pună vechia titulatură, pentru a înconjura ori ce explicație ori bănuială.

Ședința se ridică la orele 2.

amara!... O, amărâta de mine ce-mi fu dat... ce-mi fu rînduit s'ajung!...

Sandru: Pedepsi-o Dumnezeu, pe cei ce te-au făcut nouă asta!

Răveca: Ce-mi ajunge mie că i-o pedepsi pe ei?... Ca vād că i-o și pedepsit, că dela șerpele cela gulerat i-o cuprins și casa pentru cămii aceia a satului și după ștregarul acela de fector a lui, umblă legea să-l prindă, că nu știu ce cărți mincinoase a făcut pe bani la țânci?! O, vai de capul meu!...

Sandru: M'au luat din minte, când am fost la abunele și ști că mi-o vorbit și de căsătorie!...

Răveca: Că și-am spus eu atunci, că mie nu-mi place de flindăru ăla, că nici ochii în ea bine în cap. Mi-s'o năzărit mie că ei umblă după lucruri rele, dar tu n'ai vrut să-mi crezi, că-ti crescuse hațirul să te încuscrești cu d-ni!... O, mănăce-i săcătatea și amaru ce mi-or pus pe ei mie pe inimă!...

Sandru: Așa-i lumea!... Dacă nu-ți deschizi bine ochii, uite poți potichni!...

Răveca: Pentru câți bani e cuprinsă averea noastră, spune-mi adevărat?

Sandru: La ce să mai ști muere?! Bărem tu nu-ți mai ferbe capu cu aceea!...

Răveca: Ba spune-mi Sandule să cunosc bine primejdia, în care am ajuns!...

Sandru: Pentru notariu am iubscris 2500 coroane, pentru Olodar 1800, apoi mai am să dau în niște bani sătești cam 1500 coroane și mai sunt încă spese, cu tot se apropie la șase mii de coroane.

Răveca: O, tripta de mine!... Ajungem chiar pe drumuri!... Pe cine o mai putut oare cetă D-zeu așa ca pe mine?! O, săraca, săraca

Iosana lui Miron... acuma-i cred eu ei!... Acuma vād eu în ce foc arde ea de doi ani! Și pe Miron fierțit l'o pus potca, să chezășuiască pentru cumnatu-său Zenovie, și-i mănăca Herșcu!... Vându averea de pe el și-l lăsă calic... din aceea se și băga în pământ... Ear biete, biete de ele plâng și se vactă și acum!... Păcat de așa suflet de muert, că mai truditore, decât pe Iosana nu ați în zece sate! Dapoi biata de fată! Vrednică și harnică de nu are păreche în sat... dar în zădar, dacă li-o mănăcat alții norocu!... Ajungă-i mâna lui D-zeu pe nelegiuitul de Olodar, cum a vrut să mănăce și omenia fetei, da fată mai de omenie de cât biata Lină eu nu cunosc, măcar că și eu știu ce plătesc oamenii!... Vezți, vezi Sandule, nu vruseși s'o luăm după logu, că tot la bani lăcomiși, apoi iacă la ce ajunsem!... Izgoniși din casă și bună-tatea de prunc și astăzi umblă fără nici un căpătâi din coac în colo!... O, Doamne, decât așa viață, mai bine curmă-mi zilele se nu fiu de amar pe lume!... (plânge).

Sandru: Lasă muere nu te mai boci, că-mi arde și mie sufletu, nu-mi mai pune și tu foc pe el!...

Răveca: Da cum să nu mă bocesc Sandule!... Ști tu ca eu totdeauna și-am ascultat vorba ta. Da se mă fi ascultat și tu barem pentru Irina, s'o dăm după dascălul, că-i om de treabă și de omenie, da nu vruseși, și-i mănăcaram norocu!... Ea plânge și se uscă pe picioare!... Și tot s'au rugat lui D-zeu, să-ti moaie inima, da acum s'au isprăvit și cu căsătoria ei!... O, săraca inger de fată, cum ajunse de plânsul oamenilor... (plânge).

Sandru: Muere, nu mai vorbi, că simțesc că mă înec! (La ușă se aude bătând).

Scena 2.

Cet de sus, Prălea.

Sandru: (în parte). Cine se fie!? (Tare). Întră!...

Prălea: Dec D-zeu noroc și bine!

Răveca: Mulțumesc D-tale om de omenie. Placă pe un scaun!

Prălea: Foarte mulțumim!... da am venit cu o vorbă la dumniavoastră.

Sandru: Se auzim Prăle!

Prălea: Domnu părinte Sinesie și Porfirie primarul cel nou, m'or trimis să te înștiințez, să faci bine să-i aștepti acasă, că acuși vin cu o treabă la D-ta.

Sandru: Primarul?

Răveca: (surprinsă). Domnu părinte?!

Prălea: Chiar așa precum va spun.

Răveca: Ce-o fi având cu noi?!

Sandru: Bine!... vom vedea. (În parte către Răveca). Tu Răvecă, vina-ți în rând o țiră (Răveca iese).

Prălea: Auzi primarule, să mă bată soarele, dacă nu mă roade la inimă de întâmplarea cea rea!...

Sandru: Las'o așa Prăle, D-zeu e sus și ne vede!...

Prălea: Știu primarule, cine te-a mănăcat pe D-ta, dar și pe ei îi bate D-zeu... Herșcu ne-o făcut mai multe drăcii, dară și pe casa lui e pus pecetu dela trebonal și îmi pare că și cu bleascu o gată!...

Sandru: Da de ce?

Meritul la reușita acestor festivități îl are dl protopop Pavel Boldea, care știe să servească și să predice așa frumos și care se bucură de iubirea tuturor, care au avut ocaziune să-l cunoască ca om social, preot și ca român.

Mal mare bucurie ne-a făcut însă vestea că Majestatea Sa Prea grațiosul nostru împărat Francisc Iosif I. a denumit chiar în ziua de Paști pe iubitul nostru părinte Pavel Boldea de protopresbiter militar.

Colonia română adunată Duminică seara în adunarea socială a „Clubului român” în restaurantul „Magistrat” a și dat expresia sentimentelor ieși de bucurie și prin rostul dlui Dr. Panlilii Dan consilier aulic prin un discurs solemn a felicitat după merit pe bravul nostru protopop militar.

Mari au fost ovațiunile și după serviciul divin, când dl protopop a binevoit a intruni la masa sa ospitală pe reprezentanții „Clubului român” pe mai mulți Ardeeleni, Bănățeni, Bucovineni și Români din regatul liber.

*Dee Dumnezeu, ca dl protopresbiter Pavel Boldea să fie și în viitor tot așa vesel, vioi și român bun bucurându-se încă mulți ani de cinstea, de care pururea a fost și este părtaș.

Viena, în 2 Maiu 1905.

Cu distinsa stimă:

Danilă.

Din Chioar.

— Aprilie 1905.

În treaba „Reuniunii de cântări” și a „corului de plugari” din Someșu-mare s'au scris mult și multe în „Gazeta de Dum” din a. t. ce apare în Șimleul-Silvaniei. Însă precum dovedesc faptele, înloc de leac pentru vindicarea boalei, se vede, că toate acelea au fost numai o schimbare de vorbe, fără de ceva folos real, căci reu. de cântări și corul plugarilor numai cu numele mai există. De 3—4 ani încocoș, nu se țin prelegeri de loc cu coriști, nu se cântă în biserică, nici nu s'a dat barem un singur concert, de cart concerte și producțiuni istr. în șir de ani după înființarea corului sub conducerea Dnului Elia Pop, în toți anii cu un fel de mândrie erau priviți Someștanii de publicul românesc din acestea părți atât de espuse maghiarizării.

În cât știu eu, afacerile acestei reuniuni sunt atât de neglijate, încât pentru anul 1904 nu s'a ținut nici adunarea generală care — conform statutelor este a se ține în tot anul regulat în luna lui Decembrie. Pentru a. c. comitetul reu. n'a avut nici una din adunările ce sunt a se ține în toată luna od. t. În Febr. a. c. am fost surprins cu o invitație la o pe-

trecere, aranjată de reu. de cântări. Toți, care au luat parte la acea petrecere se întrebă: cum reu. de cântări aranjază petreceri fără de a cânta barem un „egios”?

În cât știu eu președinte al reu. de cântări este dl Nicolae Nilvan, ear vice-președinte protopopul Ioan Sârbu, care au datorința a lumii publicul românesc în privința regresului acestei reuniuni. Ca membru fondator al reuniunii rog pe asta cale pe sus numiți a ne lumina în treaba acesta și a-și face datorință impusă de statute spre înaintarea intereselor reuniunii și a corului.

Un membru fondator.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 5 Maiu 1905.

— Din cauza sf. sărbători de mâne (Sfântul Gheorghe) n-rul peoxim al fo. noastre va apărea numai luni la amiază.

— Dar regese. Majestatea Sa a dăruit din caseta-i proprie 200 cor. pentru restaurarea bisericii gr. or. din comuna Macedonia.

— Comisari guverniali în școlile comerciale. Ministrul cultelor și instrucțiunii a delegat pe prof. univ. din Cluj Dr. Márki Sándor, la examenele de maturitate, ce se vor ține ast an la școlile comerciale sup. din Arad și Lipova.

— Regina Angliei în Athena. Regina engleză Alexandra Marți la trei ceasuri după amiază a sosit în Piroul Athenei. A fost întâmpinată de regele George și familia pe corabia Amfitrite. La gara din Athena a fost așteptată de miniștrii, diplomați și oficianți. Ear mulțimea poporului striga hurah.

— Un primar nevrednic. Dreptul de candidare al fibraoilor, un drept rușinos, nevrednic de statele civilizate, a produs multe neajunsuri prin cele mai multe comune. Nu vrednicia omului, nu stima și iubirea consătenilor săi este scara, prin care se urcă cineva în frumoasa slujbă de cap al satului, ci slugărnicia, și sira spinării încovoată sunt virtuțile, ce se respătesc de fibrae când fac candidările. Luați satele de a rindul și veți vedea că — onoare excepțiunilor — aproape toți primarii de prin comune se recrutează din cei mai slabi oameni. Așa că în adevăr în ziua de azi țărani să se feriască de a primi slujba aceasta, care numai cinste nu le face. Cine n'a auzit de pildă de primarul din Micăleaca, cel ce a căpătat și cruciuliță „pentru bunele lui servicii”, pe care însă consătenii lui le cunosc așa de bine încât astă iarnă revoluție erau să facă împotriva lui. Dar întârziar. Ce-i pasă lui de comună și de

omenia sătenilor săi, până ce are încrederea în răulul? Și apoi cine nu știe, că în Sepreșu au trebuit să moară 7 Români, toți capi de familie, și sândoși bruncii pe ulițe pentru un primar mărnicit, care tot așa se bucura de „încrederea și fibirău”.

O, iubite frați din M.-Radna, ceea-ce scrieți D-voastră despre prăpăditul de Todor Tripon să nu credeți, că e numai la D-voastră. În tot satul e așa. În tot satul să găsește câte un Todor Tripon, care făcându-se coadă de topor, unealtă netrebnică, e ținut în slujbă cu preșutul tuturor păcatelor sale. D'apoi pentru ce lupșă noi Români? Și asta este una din buzele, care stăpînește o urmărește lupta noastră.

Și ce-ați putea D-voastră aștepta în Radna cu un fibirău ca Péczely? Ne arătați cum nevrednic ce este. Tripon a fost pedepsit și a tribunul cu 20 coroane, de comisia administrativă cu 60 cor., cum acuzat fiind cu furătură de în sătesc și-a dat și abdicarea din postul de primar dar fibirău Péczely, punând la o parte acuză l-a candidat din nou pe dinsul și a eschis de candidare pe dorinți poporului. Acesta e Tripon. Voi mergeți însă mai departe. Ne arătați cum e locul casierului de omenie ce ați avut, a ține tot un nepot de al primarului cu numele Mili Vigi, care a stat în închisoare pentru furt și a fost suspendat drepturile politice. Dar mergeți mai departe. Ne arătați, cum la postul de judec. lege a ajuns Nicolae Mili, care a șezut la unel pentru omor. Fără tidoială frumoasă antistieș munală!

Acestea ni le arătați voi. Dar credeți, că ce vi l-a candidat pe Triponul D-voastră, este mai bun decât dinsul? Dl Péczely credeți, că este mai bun? D'apoi că despre dl Péczely un scriitor a notat a scris, că e un om de nimica, și a și vădit ce a zis, căci părindu-l dl Péczely, judec. toria din Oradea-Mare l'a achitat scriitor.

Ne întrebați, că ce să faceți? Mărturisesc sincer, că nu vă știu da nici un sfat. Triștă pus de dl Péczely, Péczely de fișpanul de fișpanul de aci de ministru din Budapesta — ce tra acestora toți duce poporul românesc lupșă pe moarte și viață. Iată de ce fraților, nemur este Românul, care când vin alegerie de deputăți la Dietă, se duce și și dă votul la cel-ceș-jinesc creaturi ca Tripon și Péczely. Acum n'au alt sfat pentru voi, decât să tăceți, să răbiți și să învățați. Să aveți în sfârșit încredere și altă pedeapsă, decât cea a oamenilor, în pedeg Celui de sus, acăru-i mână de obicei acăru junge, unde nu străbate cea omenească.

— Despre un sculptor. Ni-se cere pe carea următoarelor:

Aureliu Cotirla din Oravița-română sculptor de lemn, a lucrat pentru biserica gr.-catolică

Pralea: După acuma abia mai răsuflă, decând l'o cuprins antifisul cel rău, când o ieșit avocatul la el. Hersculeasă cătu-i ziua și noaptea sbeară, ca și când ar fi încaput în altecele!...

Sandru: Nenorocire destulă și acolo!

Pralea: (privind). Încă văd pe fereastră, că vine primaru cu domnu părintel... și Iorgu îl cu ei... eu ies aci afară, până întră ei. (Iese).

Scena 3

Sandru, Răveca, Porfirie, păr. Sinesie, Iorgu.

Răveca: (întrând). Eacătă-i vin Sandule!... Stau și eu cu tine în calea lor, că văd, că vine și Iorgu?

Sandru: Stați și tu! (Ciocnire în ușă) Întră!...

Preotul și Porfirie: (salută). Bună ziua!

Sandru și Răveca: Mulțămim dumneavoastră!

Sandru: Plăcați un scaun!

Preotul: Sandule dragul meu, vă mulțămim frumos!... Poate, că vom șede, dacă va vrea și îndurarea lui D-zeu!... (Pralea se ivește la ușă și ascultă)... dar înainte avem de vorbit o vorbă foarte serioasă.

Sandru: Ascultăm bucuros, domnule părinte!

Preotul: Dragii mei oameni buni, Sandule și Răvecă!... Știm durerea, ce a dat peste D-voastră și peste casa D-voastră... Oamenii răi și vicleni, au făcut pe un timp să se întunece bucuria din aceasta casă, dar ochiul lui D-zeu e deștept și ajutorul lui acolo e mai aproape, unde primejdia e mai mare... Știm și aceea, că între D-ta și feciorul D-tale Iorgu s'au întâmplat neînțelegeri, pentru-că n'au putut primi învoirea părintască, să se poată căsători

cu o fecioară, cătră care l'a tras înima. Dragii mei, acum vin eu în numele Iorgului să vă cer învoirea D-voastră... Lina fiertatulei Miron Măguran precum știți D-voastră, printr'o întâmplare nenorocoasă au ajuns la săracie, dar o știe lumea, că e o fată harnică și cinstită... D-zeu au avut și de ea grija și milă și i-au răsplatit stărnicia și bunătatea inimel... Iată dragii mei, (scoate din haină o hâtie) actul acesta, despre care afară de mine nu știe aici un suflet de om, Pam primit asară din România dela tribunalul de Ifov, în care, conform dorinței lui Zenovie Măguran unchiul Linei, dus în țară după nenorocirea știută, agonisindu-și acolo o avere de 12.000 lei în bani gata, a murit în zilele aceste, numindu-mă pe mine de tutor lasamentar, în care întreaga avere o lasă nepoatei sale Lina. Tribunalul mă provoacă să radic banii pe sama fetei!... (murmur de surprindere) Acum dragii mei, cred că nu mai stă nimic în calea fericirii tinerilor. Vă rog dară să vă dați învoirea D-voastră. (Pralea la ușă ascultă cu gura căscată, Răveca plânge în cătrânță).

Sandru: (mișcat adânc, se lasă pe scaun) D-zeule mari sunt minunile tale!...

Preotul: Sandule dragul meu, ce vorbă ne dai?

Sandru: (suspînând). Domnule părinte, acum noi suntem săraci!

Preotul: D-zeu țarăși vă trimite bucuria și fericirea în casă!

Sandru: Iorgule, iartă-mă! (Iorgu îl îmbrățișază)

Porfirie: Frate Sandule, acum și eu am o rugare cătră dumniata!

Sandru: (mișcat): Spune frate Porfirie!

Porfirie: Eu vin în numele domnului vățător Călin, să-ți cer mâna fetei D-tale.

Sandru: Nu e supărat Călin pe mine?

Porfirie: Nici vorbă!

Sandru: Dumnezeu să le ajute!

Preotul: Pe Iosana și pe Lina sub ală vânt, le-am chemat aici la școală. Putem acă trimite după ele și și după învățătorul să văd.

Sandru: Da d-le părinte!

Preotul: (observând pe Pralea la ușă): Pă se mergi d-ta până la școală, să poftesti înra mele meu pe dl învățător, pe Iosana lui Miron și pe fata ei Lina, — dar despre altceva să grăiești o vorbă!...

Pralea: (voios): Mă duc pr'onorate dă nule părinte, mă duc ca prizneru!... (pleacă).

Sandru: Răvecă! Chiamă și pe Irina acă (Răveca iese).

Porfirie: Acum frate Sandule, la rind meu te rog să mă ierți, dacă te-am supărat treburile noastre comunale.

Sandru: Știu eu bine frate Porfirie, că ești omul dreptății. Alții mi-au iacut mie și pasta. Pe d-ta nu sunt de loc supărat. Iacă m'amea frațiască! (Îi întinde mâna).

Scena 4

Cel de sus, Răveca, Irina (întră ambu) *Irina:* (sliosă): Bună ziua!... Sărut mă domnule părinte!

Porfirie: Noroc, dragă!

Preotul: D-zeu să te binecuvinteze!

Irina: Poftiți luați loc!

Preotul: Mulțămim dragă!... Mă a puțin așa!... (Batere din nou la ușă).

schirat pe altar cu prețul de 200 coroane
mea poporanului Ioan Gherga. — Acest
stat ca forma estetică cât și ca soliditate
pe sus de așteptare de artistic și bine
Lorelia Cotirla prin dibacia și istețimea ce-o
măiestria sa se laudă pe sine, noi ase-
il recomandăm ca pe un om și măestru
de toată încrederea *Oravița-română*, la
st. n. 1005. *Ioan Bogdan*, inv. ca no-
Porușiu, paroh protopop ca președinte.
— *America și Sorbona*. Americanii voe-
câștigă în bătrâna Europa profesori pentru
de pe la universitățile lor. Neavând
oamenii învățați pe la ei, s'au adresat mai
prece în Sorbona din Paris.
Unul din profesorii cei mai de seamă ai
școlii de litere din Paris a fost invitat să ia
curs la universitatea din Cincinnati. Baoul
nu a avut de astă-dată desulă putere.
Profesorul a refuzat ofertul lui Artaxerxes:
vrea să părăsiască „dulcea Franță” pentru
Americanilor.

— *Logodnă*. Primim următorul anunț:
Hossu de Mesteacăn Dr. Ioan Vajta
de Gârbou logodiți. Multe felicitări!
— *Deprinderi de arme pentru rezerviștii*
Comandă regimentului 8 de honvezi
Lugoș a scris la secția militară aradană să
la cunoștința rezerviștilor-honvezilor din
1898, 1896 și 1894, că de vreau să scrie
în loc de August din 25 Mai începând,
dea rugărilor până la 15 Mai.

— *Invitare la concertul împreună cu teatru*
arangia din partea corului vocal din
cu ocaziunea Hramului sf. bisericii în
brillie (6 Maiu) 1905 în localitățile ospă-
marilor din loc. Programul: 1. „Ramas bun”
dirijor de A. Popovici. 2. „Morarul” cor.
de D. G. Chiriac. 3. „Negruța” cor. mixt
de I. Vidu. 4. „Doinitorii români” cor.
cu soli de A. Popovici. Teatru: *Ură și*
teatru popular în 3 acte de Traian I.
După producțiune joc. Intrarea de per-
pentru șezut locul I. 80 cr., locul II.
locul III. 40 cr., pentru stat 20 cr. In-
la orele 8¹/₂ ore seara.

— *Trupe internaționale pe insula*
Turbarările din Creta amenință tot mai
pacea. Nemulțumiri și-au adus și arme.
din Athena nu privește cu ochi buni
area cretană, în fruntea căreia stă prin-
Forger. Totul pare înzadar. Jandarmeria
prin proclamații nu voește să puște
poporului. După telegramele din ur-
peca Cretet e așa de amenintată, că

*marile puteri vor fi silită să trimită trupe
pe insula Cretet.*

— *Sărbătorirea lui Roentgen*. Acum zece ani
a altă Röntgen, razele numite după el. În ono-
rea lui societatea cu acelaș nume din Berlin a
inceput un congres Marția trecută. Iau parte băr-
bați foarte distinși, mulțime de medici și profe-
sori universitari.

— *Epistolă pecetluită pentru cei doi mi-
nistrii de externe*. Ceva neplăcut s'a întâmplat
la întâlnirea din Veneția a lui *Goluhovski și Tit-
toni*. Indată ce au sosit la hote ul *Grand Hotel*
ca să-și înceapă sfătuirile, fie-care din ei a că-
pătat câte-o epistolă pecetluită. Ministrul au des-
făcut scrisorile, în cari erau medaliile și numă-
rul acelor orașe italiene, cari își ridicaseră cu-
vântul pentru întimplările din Jansbruck.

Tittoni era incurcat rău și-a pedepsit aspru
pe sluga, care nu s'a uitat, de unde vin scriso-
rile acelea.

— *Napoleon I și tunelul Simplon*. La săr-
bările aranjate când cu deschiderea tunelului
Simplon a luat parte și prințul Roland Napoleon;
faptul acesta foile elvețiene îl aduc în legătură
cu numele marelui Napoleon. Căci drumul Simp-
lon era gata acum 100 de ani. În 25 Septembrie
1805 trecea prima căruța pe acest drum, iar în
3 Octombrie artileria (tunarii). Mulți trag la in-
doială, că Napoleon a văzut drumul Simplon,
deși pe perețele unui birou pela intrarea de nord
sunt următoarele vorbe:

This is the place
where

Napoleon the 1er

On the 27 th of May 1807

took a glass of Milk
that he paid with a
5 franks piéce

(Acesta e locul unde Napoleon I în 27 Mai
1807 a băut un pahar de lapte pentru 5 franci).
Scriitorul frances Autran dă descrierea dru-
mului de atunci și zice, că Napoleon nu l-a vă-
zut nici odată.

— *Moscva fără pâine*. O grevă înfricoșată a
fost în Moscva. Brutarii s'au pus în greva, așa
că patru zile Moscva a fost fără pâine; lipsa a
simțit-o îndecosebi poporul de rând. La început
au lucrat păziți de polițai numai muncitorii lui
Pilipov, brutarul cel mai mare din Moscva. Dar
amenințări au trebuit să se alătore și ei la greviștii.

— *Funcționar sinucigaș*. Némedy Jenő fă-
cuse frumosul multă vreme la o fată, dar apoi
a fugit cu sora ei, femeie măritată, care s'a mai
îngrijit să-și păgubiască bărbatul cu 6000 de fl.
Bărbatul femeii l-a arătat judecătorii, îndră-
gostita pareche a fost prinsă, dar mai târziu
bărbatul și-a retras păta, iar primarul Buda-

pestel i-a dat postul lui Némedy, post ce i-l
luase. Întâmplare: l-a zdruncinat însă foarte...
avea accese de nervositate. S'acum s'a împușcat.

— *Palme scumpe*. Prețul unei palme bur-
gheze fără nimic lângă ea e cinci florini. Ori-ce
măsea, ce ar cădea jertfă furiei de palme, scum-
pește petrecerea. Palme, ce cochetează cu vătă-
mări grele trupești, costă uneori averi întregi. Așa
a costat pe un negustor din Antwerpen o palmă,
ce a dat o unui preț în o cafenea, numai 10.000
franci. A mai fost părât ca tovarăș și soțu-său,
care pe negustor l'a ajutat la împărțirea de palmi.
Cel pălmuit a cerut 100.000 franci taxă de durere.

După lungă dezbateri tribunalul a amendat
pe pălmuitori cu 50 franci și 10.000 franci taxă
de durere.

— *Foc*. În noaptea spre Joi la trei ceasuri
glasul de cucușe al clopotului spunea lumii, că
arde. Pompierii au și plecat să caute să stingă
focul. Totuși a ars acoperișul unei case din strada
sapei.

— *Sinuciderea contelui Bacunin*. O depeșă
din Paris a răspândit știrea, că fiul marelui re-
voluționar, Mihai Bacunin, s'a sinucis în Nizza.
Acum câte-va zile își cumpăraseră o barcă, care
a umplut-o cu petrol și cu care a vislit apoi în
largul mării. Neîntorcându-se multă vreme acasă,
soția și cunoscuții l-au căutat prin tot locul; au aflat
însă numai barca goală. Soția-sa a găsit o epis-
tolă, în care-i scria, că o să-și pue capăt vieții.
Se zice, că ar fi perdut foarte mulți bani în cărți.

— *Șesezeci de oameni măcelăriți*. S'a
telegrafat din *Sofia*, că o bandă de 80 Bulgari
a atacat orașul grecesc *Plisua* și a măcelărit
șesezeci de Greci.

— *Arta grafică*, care e așa zicând antelup-
tătoarea tendințelor artistice, generale, neîntre-
rupt câștigă și acele terene, care mai înainte to-
tal se închiseseră multe vreme. Lumea noastră
industrială și comercială vrea să realizeze astfel
de tendințe, cari preocupă arta noastră grafică
transformată. Așa la expoziția industrială aradană
bat în ochi desemnurile făcute din încredințarea
biroului de anunțuri *Goldberger A. V.*, desemnuri
făcute de *Barta Ernő*, artistul grafic talentat, care
la expoziția din anul trecut dela *Nemzeti Szalon*
a câștigat premiul de stat. Firma sus amintită a
însărcinat pe *Barta Ernő*, ca în cadrele antreprizei
să-și desvolte activitatea pentru ridicarea nivou-
lui artistic al anunțurilor și reclamelor.

— *După epopee*. Unul din eroii războiului
buro-englez, generalul *Cronje* a fost arestat în
Chicago (America). El a fost unul, care cu sabia
și-a scris pentru veacuri numele în istoria răs-
boiului buro-englez. Acum nenorocitul caută de
tot rău și povestea, ce a spus-o el înaintea ju-
decătorilor e sfâșietoare.

A cercat toate meseriile, de când e în A-
merica. S'a arătat în circ, a fost actor, curăți-

Scena 5.

Cei de sus, *Călin*, *Iosana*, *Lina*, în urmă
ce la ușă.

Călin, *Iosana*, și *Irina* (salută): Bună ziua!
Preotul, *Sandru*, *Răveca* și *Porfirie* (resă-
Bună ziua!... Mulțămim d-voastră!

Iosana: Ne-ați poftit aici domnule pă-
...

Preotul: Așa-i dragă și vă mulțămesc, că
dat ascultare. Un lucru avem de deslegat. ...
mea Iosana voiești d-ta căsătoria nicei
cu feciorul domniului, (aratând spre *Sandru*)
Iorgu?

Iosana: N'am fost în potiva domnule pă-

Preotul: *Lina* draga mea!... Iubești tu pe

Lina (își pleacă ochii).

Preotul: Spune, voești să-i fiți soție?

Lina: eu sunt f-tă săracă!

Preotul: Tu nu ești săracă; unchiul tău
ară a lăsat pentru tine 12.000 de lei.

Lina (surprinsă)... Dumnezeu!

Preotul: Ce-ți spun, e adevăr! Te întreb
voești și acum, că ești bogată să fi soția
Iorgu?

Lina (sfioasă): Dacă se învoesc și dumnia-

Preotul (cu mâna) Dumnezeu să vă bine-

Sandru (tot pe scaun, mișcat): Veniți să vă

prunciți mei!... (Sărută pe *Iorgu* și pe *Lina*

întinde mâna *Iosanei*)... *Iosana*, iartă-mă!...

Iosana (dând mâna, plânge): Iertarea-i dela

Dumnezeu!... (*Lina* apoi cade pe peptul mamei

sale și plânge încet ambele până la linia scenei.
Răveca plânge și ea încet în cătrînță, iar *Lina*
se șterge la ochi).

Preotul: *Irina* dragă și domnule învățator!
Iubiți-vă voi?

Călin: Iubesc!

Irina: (încet): Da.

Preotul: (Dumnezeu să vă binecuvinteze!...

Sandru: (de pe scaun neputând grăbi de
mișcat întinde mâinile. Sărută pe *Călin*, apoi
pe *Irina*, care rămâne îngenunchiată, plecată cu
capul pe peptul lui. Răveca i-se așează pe umăr
și plânge și ea până la linia scenei).

Preotul: Tie Iorgule și la *Lina*, eu voi
fi naș.

Iorgu: Mulțămesc! (îi sărută mâna).

Porfirie: Iar pe d-ta dle învățator cu *Irina*,

eu vă cunun. (*Călin* se închină).

Prălea: (întrând bine în lăuntru, pune
lancea jos și cu mâinile pe inimă). Nu știu, ce
mă doare aici. că-mi vine să plâng!...

Preotul: (grav). Așa dară fiilor, vedeți, că
vecinic și nestramutat rămâne adevărul, că:
(*Ura e deavolul, ear iubirea e D-zeu!*)

Prălea: (ezaltat). Viivaaat!... Să trăiaască!...
începe a juca schiopătând și împedecându-se
în lance, cade grămadă). *Cortina* cade.

Ion al Firei.

Văzut-ai bătrânul aplecat pe cărji, ce păzia
în noaptea de înviere strana a doua dela tindă
începând? Ți-am spus, că mi rău, n'am vrut să
te săgete și pe tine privirea lui fulgerătoare. De
aceea te-am chemat acasă. Eu îl știam la ocnă și
scheletul deșirat, ce l'am văzut, a făcut asupra

mea o stranie impresie. Căci și eu l'am văzut în
acea sfioasă *Duminecă a Tomii*. L'am văzut plin
de sânge, cu ochii turburi de pasiunea bestială de
a ucide.

Era o dragă zi de primăvară, *Dumineca*
Tomii. Feciorii satului erau toți de față la nunta
lui *George Mărin*, flăcău fruntaș în sat, căci doar
mireasa fusese una din cele frumoase ale satu-
lui. Atâți feciori își rupseră cimele pe la poarta
lor și într-o vreme *Ion al Firei* fusese fericitul,
cu care fata stetea mai bucuros de vorbă. Sălciile
de lângă coasta vie știu tremura cu prelinsul su-
sur al foilor lor multe despre o dragoste nemăr-
ginită... Lumea zicea, că nu-i a bine atâta dragoste.
De au avut ori nu drept, nu știu: destul, că sfir-
șitul dragostii e un omor sfios, omor bestial...

Căci pe atunci erau vremi grele. Se băteau
foc la Căne-creț și feciorii erau prinși cu lațul,
ca să se ducă la bătae să lupte pentru împăratu.
Într-o dimineață cu alți opt fedeleși legați au fost
duși în crăpatul zorilor zece feciori, între cari și
Ion al Firei.

* * *

Vremile s'au schimbat. *Mama Măriuții* zicea,
că nu e ertat ca o fată tină și bogată să bo-
cească. *Firea* întregă te îndemna la așa ceva. În
albăstriul cerului se jucau mielușei sburdalnicei de
nori, soarele voia să-și împrumute toată drago-
stea-i înfocată pământului, ce se mânia se pe el
pentru atâta iarnă. Lumea străpunsă de săgețile
aprinzătoare ale soarelui și miresei ei firii, era
estasiată de prima, cea mai plăcută zi de primă-
vară. *Toma* se întorsese la *Christos* în acea zi,
iar natura făcea dimpreună cu micile ei creaturi
cuvântătoare, de nenumărate ori solemne fâgă-

tor de încălțăminte, conductor la tranway, era acum a fost prins cu ceva înșelătorie... Și judecătorii i-au pus un an de temniță pe cap.

— **Incassarea pretensiunilor de cult.** Cultul bisericii rom. gr. or. pân'aci-l încassau organele administrative numai după vidimarea respectivului Conzistor diecesan.

După-ce însă prin aceasta încassarea acestor pretensiuni suferea de multe ori mari întârzieri și comunele confessionale în chipul acesta nu puteau corespunde punctual îndatoririlor lor — ceea-ce drept urmare avea că învățătorii nu-și căpătau regulat salariile — pentru sanarea acestor neajunsuri și pentru simplificarea procedurii ministrul cultelor și instrucțiunii publice a ordonat, ca pretensiunile de cult arătate de comunele bisericesti să se încasseze și atunci, când acelea ar fi vidimate numai de protopopul concernent și provăzute cu sigilu-i oficios.

— **Omor în școală.** S'a întâmplat în Zenta. Studentul de clasa VII gimnazială Dudás Emil, fiul primarului orașului, Mercuri dimineața și-a împușcat pe colegul Katona Imre în fața clasei întregi zicând:

— *Cu asta și-am fost dator!*

Ucigașul a fost arestat. Pricina omorului a fost o ceartă; Dudás i-a zis lui Katona, că-l prost, ear Katona l-a palmuit pe Dudás. Răniile lui Katona sunt mortale.

— **Fluturi omoritori.** Ziarele japoneze povestesc un fapt, care va arunca în uimire pe naturaliștii europeni.

Acum câte-va zile orașul Tokio fu asaltat de miliarde de fluturi mari, cari constituiră un adevărat flăgel.

Intr'o noapte într'un palat, unde se dădea un bal, sala principală, iluminată „a giorno“, fu asaltată de cete de fluturi al căror număr fu evaluat la peste 50 de mii.

Invitații, cari la început rîseră, o luară apoi la fugă orbiți de loviturile fluturilor, cari se repezeau în figurile lor.

O dansatoare, orbită de lovituri, căzu de pe o fereastă și muri.

Servitorii alergară cu torțe aprinse; fluturii periră în mare număr, dar cei rămași în viață se repeziră asupra lanternei unui polițist care păzea pe stradă. Omul d'abia avu timpul să fugă.

Fluturii asaltară toată noaptea lanterna și apoi dispărură, lăsând pe câmpul de luptă mii de cadavre din ceata lor.

— **Aventură de călătorie.** Cavalerul Bleiben, guvernatorul Bucovinei, călătorind spre Lemberg a pățit ceva, de ce acum se plînge și căește foarte rău un căpitan și o prea frumoasă femeie, soția medicului militar din Stanislou.

duințe, că ea nu s'a rugat nici când pentru o așa dogoreală de soare.

Și pe arșița aceea în satul Curtici era mare sărbătoare. Măriuța era condusă la altar de Nicolae Brinză. Nu cedase ea, decât stăruințelor mamei sale. Ion și așa n'o să mai vie. Războiul s'a sfârșit de atât amar de vreme și de el nimic, nimeni nu vorbește.

Cătră sară firea părea, că se răsbună. Vecinul nostru Mitru imi spunea, că ziua nu se va sfîrși cu bine. Cătră patru ceasuri o posomorală a cerului făcea îngrijați pe nuntași. Venise dinspre soare-răsare: în companii veniau norii, imi zicea Ion, fostul căprar în regimentul nostru al confiniului militar. Un fulger trăsni între lăutari fără să facă ceva rău, decât o groază...

S'atunci din o galească se pogori în galoane îmbrăcat un oficer. Trăsese direct la locul de nuntă. Merge direct la mireasă; pe sus norii se întreceau unii pe alții în goană și în colorii tot mai înspăimântătoare. Și Nicolae sta mut... privia la îngalonalul soldat, cum îi joacă, cum ride cu mireasa... o furie nebună, un lemn de gard ridicat... o sabie strălucind... Ion al Firei, oficerul s'a apărat cu sabia și-o mână și hîrburi de cap spart fu urmarea înfricoșatei ciocniri...

Curtea cu jurați a osândit la trei ani de robie pe Ion, oficerul, ce se distinsese în războiul și lupta dela Căne-cret, luându-i-se în considerare, că și-a apărat viața. Măriuța în o mănăstire plînge tragicul sfârșit al vieții sale... Ear Ion an de an caută celula călugăriți, ce se roagă pentru ertarea păcatelor lui și-a tuturora...

Ioan Blegu.

Intr'un cupeu de clasa întâi adevă și tot-mai în acela, în care s'a suit guvernatorul, era fericita păreche, care nu fără oare-care neplăcere s'a uitat la noul venit. Căpitanul s'a și grăbit să deslușiască lui Bleiben treaba, dar acesta nu găsisse loc în alt cupeu și nici după cuvenita deslușire nu s'a departat.

Capitanul furios începu să injure, și spuse neîntrerupt, că asta nu e lucru frumos. Bleiben rămase liniștit. În Lemberg, ce să vezi? Din biletul de vizită, ce i-l'a întins necunoscutul, știu abia căpitanul cu cine are de a face și spre marea groază a lui, Bleiben fu întimpinat la gară de generalul baron Friedler, șeful corpului de armată din Lemberg.

Pentru niște ochi frumoși se poate aștepta căpitanul ia urmări neplăcute.

— **Pisică în teatru.** S'a întâmplat în teatrul Monnaia din Bruxela. Cineva din public și-a dus pisica la teatru. Se juca Faust, când pisica speriată sări de pe galerie, căzu drept pe capul unui privitor pricinuindu-i nu neînsemnate răni, apoi nebună începu să muște în stînga și în dreapta. Doamuele erau deosebi foarte spăriate. În sfîrșit un pompier a omorît pisica.

Un ministru al României în Arad

— 5 Maiu n.

Ministrul român al agriculturii dl Ion C. Gradișteanu a petrecut ieri în Arad. Ministrul a sosit cu acceleratul de dimineață, având în suită pe dl *Irunză* director substituit al căilor ferate române, *Bunescu*, directorul căii ferate Ploesti-Valeni, *Procov Filitti* și *Serban Ghica*, inginer și *Serban Stoianescu*, jurisconsultul căilor ferate române. Ministrul a venit la Arad să studieze motoarele fabricii de vagoane și să se convingă prin proprie intuiție despre utilitatea lor.

La gară în Arad, i-a ieșit întru întâmpinare *Vásárhely Béa*, membru în casa magnatilor, președintele fabricii de vagoane, baronul *Bohus László* și mai mulți funcționari ai fabricii.

Dup'aceea ministrul a vizitat fabrica, arătându-se mulțumit cu cele văzute.

La 11 ore se'ita întreagă cu un motor nou a plecat spre Mezőhegyes, de unde s'a întors numai seara.

Se zice, că mulțumit cu cele văzute, ministrul a și făcut o comandă de motoare pe seama statului român.

DIN ROMANIA.

Paștile la Sinaia. MM. LL. Regele și Regina au ținut anul acesta să petreacă sărbătorile Paștilor la Sinaia, în acest cuib fermecător, unde natura a revărsat cu atâta bogăție darurile sale.

Vremea atât de nestatornică la Sinaia, de astădată a fost admirabilă. Și pare, că s'a stabilit astfel, căci zilele se scurg senine și liniștite. Soarele binefăcător strălucește în toată splendoarea și dă viață nouă vegetației înghețate de vremea erneli; încălzește și înviază până și sufletul amorțit și chinuit al omului.

M. S. Regele s'a dus pe jos la biserica mănăstirei, în ziua de Vinerea Mare și s'a închinat la epitaf. Majestatea Sa a depus pe epitaf un mănunchiu de flori.

Majestățile Lor au asistat la serviciu divin în prima zi de Paști, la orele 12 ziua, oficiat de starețul mănăstirei, P. C. Sa Arhimandritul Mitrofor Nifon, cu adevărat demn slujitor al altarului, înconjurat de clerul mănăstirei.

M. S. Regele a venit însoțit de dl maior adjutant Baranga, iar M. S. Regina, însoțită de d-na Zoe Bengescu.

Pe treptele bisericii. Suveranii au fost întâmpinați de dl Virgiu Alexandrescu, directorul efioriei spitalelor civile, și de autoritățile locale.

M. S. Regina mulțumea la salutul celor prezenți prin cuvintele: „Cristos a înviat“.

La intrarea în biserică Majestățile Lor au fost întâmpinate de starețul mănăstirei, în odăjii arhieresti, cu evanghelia și crucea. Corul vocal al mănăstirei, sub conducerea maestrului Atanasie Verzeanu, a cântat, în mod foarte corect și armonios, „Ingerul a strigat“.

La plecarea Suveranilor, corul a cântat Imnul Regal.

Arhimandritul Nifon a oferit Majestăților Lor un coșuleț cu ouă roșii, desemnate în stil național.

La castelul Peleş face de gardă compania IV din regimentul Prahova nr. 7, cu drapel și muzică, sub comanda dlui căpitan Șeicaru.

Muzica militară cântă în parc în fiecare zi, dimineața și după amiază.

Războiul ruso-japonez

Nu se știe de buna seamă nici, unde sunt Japonezii. Flota lui *Rosdestvenski*, care s'a unit cu flota lui *Nebogaton* și despre planurile lor se știe besc multe, dar iarăși nimic sigur.

S'a zis, că și vasele, flota lui *Rosdestvenski* s'ar fi unit cu *Rosdestvenski*, puțin. Inșă știrea aceasta. Dacă toți trei ar fi la un loc, primejdia lui Togo s'ar fi mică.

Sunt însă unit, cari zic, că *Rosdestvenski* n'are nici un plan, nici un scop el numai *demonstrează* cu flota-i, ca să poată avea condiții mai bune de luptă.

De altcun el stă iarăși prea vreme prin porturi franceze, așa că de bună seamă va învinui din nou că calcă neutralitatea.

Flotele ruse.

Londra. Lnt «Daily Mail» i-se scrie din Tokio: Zăbava flotei ruse dă de bătaie ea peste tot n'are un scop bine hotărât, crede, că flota rusă a primit următoarea poruncă:

1). Să ajungă la Vladivostoc, 2) să împărțeze flota japoneză dela baza operațiilor sale, 3) să aștepte tractările de pace. Rușii cred, că așa vor căpăta condiții prinoase.

Hamburg. Guvernul rus a trimis în Japonia 4 vase de cărbuni, cari în ce le pe drumul, au căpătat poruncă pecetluită, crede, că aceste se vor ținea de o flotă rusă.

Din Mandjuria.

Colonia. «Köln. Ztg» primește din *Gunviculin* știrea următoare: Japonezii gând să atace pe Ruși pe întregul coastă. Atacul de căpelenie va fi împotriva dreptei. Japonezii au zădărnicit trecerea șilor peste Liaho.

Nouă trupe ruse.

Zilele trecute a inspectat țara cele două companii de puști-mașini, alcătuite de darmeria călărească.

SFATURÎ ECONOMICE

Despre cultivarea buruenilor medicale

Mai de mult pe miriști creșteau din burueni medicale. Pe vremea aceea nici nu se buiau atât de multe. Acum însă aproape pe tot locul se cultivă burueni medicale. Și aceasta e cu atât mai bine, că an de an se aduc la noi din străinătate mari cantități de astfel de burueni foarte mari.

Și burueni de acestea se pot găsi pe toate locurile găsim mătrăguni (Althoffia) ale cărei rădăcini și foi uscate se folosesc pentru a face tincturi și decocturi. Și s'ar putea să se găsească și în țara noastră (Digitilis purpurea). Sămînțele și foile de lăriș (Hyoscyamus niger) spîterii din Buda și de la Sibiu se folosesc pentru a face tincturi și decocturi. Deci cultivarea acestor burueni veninoase, cultivare aproape nimic nu costă, ar fi foarte profitabilă și cu foarte mare câștig. Fără să se cultiveze acestea se uită că să aibă totdeauna pământ bun.

Ori-ce faceți deci, dragă țara, nu vă lăsați de pământ nu-l lăsați nefolosit și atunci și sărăcia va scriburi pe afară. Nu va fi casa voastră.

ECONOMIE.

Arad, 5 Maiu.

Construcție specială de agronomie
mată. Se anunță din București, că
Ministerul de război al
României a hotărât să organizeze astfel de
cursuri practice, la cari soldații pot să-și în-
călățească cunoștințele de lipsă pentru culti-
varea pământului și tehnica mo-
derna a agriculturii. Cursurile acestea eco-
nomice sunt o inovație fără pă-
că lume.

Tirurile de țară din 5—15 Maiu. In 5
Maiu: Felkenyer, Căpâlnas, Mănăștur
Cluj. Ecica-română, Cubin (Timiș) Moldova
Cluj. In 6 Maiu: Dobra, Caransebeș, Lu-
cești, Zernești. In 7 Maiu: Apatin, Pecica-
șoș, Ighiu-unguresc, Petrovoselo, Reteag
In 8 Maiu: Bistrita, Gurahont, Aiud.
In 9 Maiu: Ozora (Torontal). In 12 Maiu: Re-
șeș, Tușnad. In 13 Maiu: Deva, Pe-
terșorșin, Samoș. In 14 Maiu: Lapoșul
Nemetpárdány, Petrovaț, Pardanul sir-
et. In 15 Maiu: Dezna.

de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 5 Maiu. —

Incheierea la 12 ore:

5 Maiu (100 clgr.) . . .	18.12—18.14
pe Maiu	14.82—14.84
pe Iulie	14.40—14.42
pe Octombrie	16.80—16.82
pe Noiembrie	13.78—13.80
pe Decembrie	12.04—12.06

Incheierea la 5 ore:

5 Maiu 1905	18.38—18.40
pe Maiu	14.88—14.90
pe Iulie	14.46—14.48
pe Octombrie	16.88—17.90
pe Noiembrie	13.78—13.80
pe Decembrie	11.82—12.84

Piața din Arad.

100 măști metrice grâu cor.	16.20—16.60
100 „ „ cucuruz „	15.20—15.40
100 nominală: secară:	14.20—14.40
„ orz:	14.40—14.60
„ ovăș:	13.60—13.80

Piața din Aradul-nou.

100 măști metrice grâu cor.	8.50—8.60
100 „ „ cucuruz „	7.50—7.60
100 nominală: secară . . .	7.30—7.40
„ orz:	7.20—7.30
„ ovăș:	6.90—7.00

Bursa de bucate din Timișoara.

100—100 kgr.	Cor. 16.50—16.60
100 „ „	16.60—16.70
100 „ „	13.80—13.90
100 „ „	13.80—14.00
mercantil 100 kgr.	13.60—13.70
„ „ „	13.40—13.50
„ vechiu „ „	15.70—15.80
„ nou „ „	15.40—15.50

Tirgul de porci din Köbánya.

— 5 Maiu. —

prima calitate ungară: Bătrâni grei pă-
reți greutate peste 400 chlgr. 130—131
mijlocii, părechea în greutate 300
chlgr. — fil; tineri grei în greutate peste
139—141 fil; Calitate sârbească: grei,
peste 260 klg. 139—141 fil.; mijlocii
240—260 chlgr. greutate 138—139 fil.
până la 240 kgr. 138—139 fil.

POȘTA REDACȚIEI.

Redacției. Noi am primit manuscrisul. La
când va veni cu plată, publicăm însă. Dacă stă-
teți din nou manuscrisul și 12 cor.
deprețate învinuindu-ne, că am lua pe oa-
ră sub seut. Dar noi avem să ținem cont
de interesează pe majoritatea cititorilor
dacă ne-am deschide coloanele pentru
de nimic sunt, ar trebui zilnic să
nu foaie dar carte întreagă. Și credeți
de cine-va? Omul de bun simț se în-
cu scribă dela atare lectură. Colo-
ne sunt menite pentru alte lucruri folosi-
te și edificatoare pentru toți.

CARMEN SYLVA

PE DUNĂRE.

17

27 APRILIE — 3 MAIU 1904

(Urmare).

După ce vizitarăm biserica și am ascultat
un Te-deum, D-nii din Comisiune ne invită să
asistăm la un spectacol foarte interesant. Trebuia
să privim, cum se scapă oamenii unui vapor nau-
fragiat, și anume mântuitorii sunt numai turci.
Se împroșcă o rachetă, de care e legată o frân-
ghie, care trage după sine un otgon; acesta tre-
buie să fie prins de pe vas și fixat bine, pe el
vin naufragiații la țarm. firește scufundându-se,
și în mare. Adesea racheta întâia nu reușește,
pentru că pe furtună este greu să se găsească
direcțiunea în care trebuie să fie împroșcată. Eu
mă gândeam la starea marinarilor cuprinși când
de spaimă când de nădejde pe vasul, ce se scu-
fundă, trebuind să asiste câte o zi întreagă la în-
cercările ce se fac pentru a-l mântui; nădejdea
și disperarea îi cuprind pe rând. După aceea
ni-s'a arătat o barcă de salvare, al cărei fund e
prevăzută cu ventile și al cărei barcagii sunt îm-
brăcați în plută. În fie-care clipă se răsturnau,
dar' intrau iar în barcă fără a trăda nici cea
mai mică supărare.

Atunci cerul voe să es un moment pe mare,
câci valurile mă priveau prea ademenitoare.
Căți-va domni, deprinși cu marea, se urcară îm-
preună cu mine în pilotina comisiunii dunărene.
Printesa se servi de un vas englezesc și porni-
răm înainte pe valurile dănuitoare până la ge-
mandura urlătoare. Aci se află, departe în mare,
o geamandură singură de tot, și la fie care val,
ciocanele de afară lovesc în clopot; e de o ad-
mirabilă melancolie, e un tablou de o singură-
tate așa de desnădăjduită, ca și acel pescar cu
prelungitele sale urale în mijlocul apelor. Mai
departe este geamandura urlătoare; când mari-
narilor aud aceste două sunete sunt veseli și se
simt la adăpost. Mie imi sunau ca clopotele
pentru acei morți, cari zac neingropați în adâ-
ncimi; cineva spusese, că pare a fi turnul unei
biserici scufundate, care sună fără încetare pen-
tru toate acele sărmene suflete, cărora nu le a
fost dat să aibă o îngropare cuvioasă. Impresia
era de felul celor ce nu se uită, adâncă și so-
lemnă, de și nu este decât o geamandură cu un
clopot, care răsună peste întinsul apei, la fie-care
val al ei. Ea nu are suflet, dar' par'că avea
unul tânguitor, dejnădăjduit.

Aș fi mers bucuros până la insula Șerpilor,
deși resturile templului au fost transformate de
Turci într'un far; se zice, că insula are un mare
farmec. Dar' nădăjduesc să merg altă dată:
atunci o să ne închipuim, că Argonauții colindă
pe acolo și că sunt încă în picioare templele în
care odată învioratul Pont-Euxin era implorat,
să se îmblânzească.

Seara a fost un prânz cu mai mult de 60
de persoane și în vreme ce luam pe punte ca-
feaua, vaporul se puse în mișcare și ne duse la
Palatul Comisiunii Dunărene, unde eram invi-
tați pe seară. Aci se adusesse cel mai bun cor
din București, cel condus de dl Chiriac.

Tot drumul spre Palat era iluminat; illumi-
nația pe apă era de mi de ori mai frumoasă,
decât pe uscat.

În raza luminilor de facte se oprise întu-
necat vaporul Brâncoveanu, care sosise atunci
din Brăila. De-odată văd o mână, eu nu puteam
nici măcar distinge dacă era de bărbat ori de
femeie; mâna mișcă o coroană, până ce-mi atrase
privirile și atunci o aruncă în unda aurie. Pri-
cepusem! Era cineva care voia să preamărească
asfel o poezie a mea scrisă în Biarritz, pe când
eram fată tânără:

În mare arunc eu coroana de flori,
În fundul ei doarme logodnicul meu,
Și pân' vei găsi pe logodnicul mort,
Sălbatică mare, mi-o poartă mereu!

Am fost foarte mișcată; era ca o convorbire
intimă între două suflete, pe care nimenea nu le
asculta, fiind-că toți erau ocupați cu iluminația;
înainte de a fi putut mulțumi necunoscutei pen-
tru gingașa ei atențiune plină de iubire, m'au și
chemat. Cât voiu trăi, voiu vedea acea mișcare
a mânei și voiu privi după coroana, ce grăbea
spre mare prin undele luminate și care era pur-
tătoarea unei idei! Această mișcare singură mi-a
înseninat toată seara!

Poezia a fost pusă pe note foarte frumoase
de compozitorul român Scărlătescu și astfel a
devenit populară.

Toate vapoarele iluminaseră; jocul de arti-
ficii scâpăra în jurul figurei Dunărei, care stătea
cu tridentul în mână și părea, că stăpânește și
focul și apa. Iluminația a ținut toată seara,
schimbând tablou după tablou; era ne-mai-po-
menit de frumos! Fructe delicioase ne desfătară
după ostenețele zilei și bucuria cea mare ne alina
ori-ce oboseală. Când ne-am întors la debarca-
der, ne-a primit un cor drăgălaș de 15 fete pe
care le adusesse, foarte de departe, un preot. Eu
le-am chemat firește pe toate pe vapor. Numai
vaporul Mircea, al școalei de marină, nu l-am
putut vizita; nu mai eram în stare să mă urc pe
treptele lui, puterile nu mă mai țineau și de
aceia a trebuit să las pe Regele singur. Picioa-
rele imi refuzau ori-ce serviciu, pentru că în cele
opt zile din urmă nu le crușasem de loc. Dar'
aceasta era floare la ureche; bucuria n'a fost
turburată de nici un nor: m'am recreat! Căci
însemnează mult, să faci o călătorie de o săp-
tămână întreagă fără de nici o supărare! Ar fi
putut să plouă ceva mai mult, dar' nu la Sulina;
aci vremea era splendidă, după ce cu o zi mai
înainte fusese o volbură atât de strajnică, încât
toți își pierduseră nădejdea în reușita frumoase-
lor lor pregătiri. Dimineața viitoare la 5 ore
am părăsit Sulina. Eu stăteam înaintea cabinet
mele și trimiteam cele din urmă salutări, și pri-
viam răsăritul soarelui d'asupra mării și întrarea
în Canal și satele, care păreau că erau adunate
încă tot de ieri, că n'ar fi dormit de loc. Vapo-
rul Brâncoveanu nu s'a mai umplut cu oamenii
cari îl animau ieri, dar' gândurile mele se ani-
nau și azi cu dragoste recunoscătoare de ei și
bucuros i-aș fi salutat încă o dată pe toți.

Înaintăm iarăși prin enorma singurătate a
apei. Canalul este clădit în mijlocul unui lac;
ce greu trebuie să fi fost până s'au ridicat tera-
samentele, digurile! Tratatul dela Berlin ne-a
lăsat numai un braț al Dunărei și le-a dat Ru-
șilor patru; Hartley ne-a arătat, ce aproape este
unul de gura Sulinei; e așa de aproape încât
amenință să depună tocmă înaintea întrării în
Sulina o insulă mare de nisip și să o facă aproape
nenavigabilă. Până acum nu s'au făcut încer-
cări, ca să se facă navigabil și brațul cel mai
aproape de Sulina; aceasta ar cere lucrări uriașe
și, deocamdată, vor fi lipsind banii pentru ele.
Multă vreme n'a fost hotărât, ce gură să se ia;
s'a ales gura Sulinei, fiind-că s'a părut, că astfel
se va ajunge mai repede la un rezultat bun, cu
toate că alte brațe erau mai largi și aveau mai
multă apă. Greutatea este aici primejdia inisi-
părei; canalul a fost adâncit prin continuă dra-
gare, așa încât țărnul este format de nisipul
scos din adâncime. Pe nisip stau bine înfipte
casele svintate, dar' pe el nu poți semăna nimic.
Mai departe pe uscat este numai trestie. Și oa-
menii de aici prin trestie trăesc. Ei fac foc cu
trestie, fac case din ea, tot cu ea și le acoperă
și din ea își fac chiar și mrejele, pentru-că oa-
menii de aici trăesc numai din pescărit. Pescarii
ne înmănară multe petiții, de oare-ce sunt foarte
nenorociți din cauza legii pescăritului, care este
însă necesară, dacă-i vorba să putem păstra în-
ainte de toate peștele, și cu ei, icrele negre. Ce-i
drept, nu se poate înălătura întrebarea: din ce să
trăiască oamenii aceștia, dacă le interzic două
luni întregi pescuitul, căci atât timp nu pot doară
postii? Se apropiaseră bărcile cu pescari, unul ri-
dică petiția în sus, dar lopada și căciula îi că-
zură în apă și plutiră la vale. Când îi atrăseși
luarea aminte, el răspunse: „Ah, nu face nimic“!

Trecurăm iar pe lângă Tulcea, fără să de-
barcăm, dar toată lumea era pe țarm, făcându-ne
semne și salutând. Isăcea era liniștită. Înainte de
a ajunge aproape de Galați, văzurăm arătându-se
vapor după vapor, venind să ne întâmpine cu cân-
tece și muzică: de astădată vapoarele dela Ga-
lați. Era dimineața, un soare frumos, un tablou
splendid! Slăbirăm mersul pentruca vapoarele,
chiar și cele mai mici, să poată ține pas cu noi,
și înaintarăm în susul Dunărei șapte vapoare în-
tr'o linie, al nostru în mijloc. Fiecare vas se apropie
pe rând de noi, așa că puteam chiar vorbi
unii cu alții, și salutările, uralele și semnalele se
urmaseră fără încetare, până ce ajunserăm la Ga-
lați. Eu alergam dintr'o parte într'alta pentru a
mulțumi tuturor și pentru a-mi întipări cât mai
adânc în suflet splendida priveliște. Multe vapoare
erau împodobite cu flori în vase; ele erau foarte
drăgălașe.

(Va urma).

Redactor responsabil: Sever Boen.

Editor-proprietar: George Nichia.

Prima Societate de Credit Funciar Român din București.

LISTA

De scrisurile funciare 4% și 5% eșite la tragerea 12-a și a 47-a făcută în ziua de 9/22 Aprilie 1905. — Aceste scrisuri eșite la sorți cu cuponul de 1 Ianuarie 1906 și se vor plăti al pari (sută la sută) la Casa Societății cu începere dela 1 Iulie 1906.

4 %			5 %											
5000	1000	100	5000								1000			
405	300	26	402	2388	3236	4499	9843	20002	26263	32212	3024	15821	30776	96718
407	310	36	412	2398	3246	6205	9853	20012	26274	32222	3034	15831	30786	96728
415	320	46	442	2602	3276	6215	9863	20022	26283	32232	3054	15841	30796	96748
417	330	56	452	2610	3296	6225	9873	20042	26293	32242	3064	15851	30818	96758
425	340	66	472	2612	3914	6235	9893	20062	26400	32262	3084	15861	36400	96768
427	350		482	2620	3924	6245	13601	20072	26410	32292	3094	15871	36410	96788
435	360		1309	2640	3934	6255	13611	20082	26420	34135	3607	15881	36420	95798
437	380		1319	2642	3944	6265	13621	20092	26430	34175	3617	15891	36530	
447	390		1329	2650	3964	6275	13631	23509	26440	34185	3637	21205	36430	
467	803		1339	266	3974	6285	13641	23519	26460	34195	3647	21215	36450	
477	823		1349	2670	3984	6295	13651	23529	26470	39814	3657	21235	36460	
487	833		1359	2672	3994	8517	13661	23539	26480	39824	3677	21245	36470	
497	843		1369	2680	4009	8527	13671	23349	27118	39834	3687	21255	36480	
4504	853		1389	2682	4029	8537	13681	23559	27128	39848	3697	21275	36490	
4514	863		1399	2692	4039	8547	13691	23569	27138	39854	8405	21285	84603	
4524	873		1903	2705	4049	8557	19601	23579	27148	39864	8415	21295	84613	
4534	883		1913	2715	4059	8567	19611	23599	27158	40908	8465	21409	84653	
4543	3008		1933	2725	4089	8577	19621	23819	27168	40918	8475	21419	84653	
4554	3018		1953	2745	4300	8587	19631	24829	27178	40928	8485	21439	84663	
4564	3028		1963	2755	4310	8597	19661	23859	27188	40938	8495	21449	84673	
4574	3038		1973	2765	4320	9009	19671	23869	27198	40948	8506	21459	84683	
4584	3048		1983	2775	4350	9019	19681	23879	29002	40958	8596	21469	84693	
4594			1993	2785	4370	9029	19809	23889	29012	43305	9605	21479	85709	
			2101	2920	4380	9039	19819	23899	29032	43315	9635	21489	85719	
			2308	2930	4390	9049	19829	26203	29042	43325	9645	21499	85729	
			2328	2940	4409	9099	19849	26213	29052	43335	9665	30716	85749	
			2348	2950	4429	9803	19859	26223	29062	43345	9675	30726	85779	
			2358	2980	4449	9813	19869	26233	29072	43365	9695	30746	85789	
			2368	2990	4459	9823	19889	26243	29082	43375	15801	30756	85799	
			2378	3226	4489	9833	19899	26253	29092	43385	15811	30766	96708	
										43395				

Consiliu de administrație: Membri: I. Calinderu, D. V. Polizu-Micșuneșu, Ștefan D. Greceanu, Anton Carp, A. Cuzino, Pașcanu, I. Pilat, D. Protopopescu. **Director:** D. A. Sturza. **Șeful Serv. Comptabilității:** I. C. Constantinescu. **Fundeleși la tragere:** P. Ștefănescu, N. Dumitrescu, I. Niculescu. **Asistenți:** S. Finkelstein (Cassa Marmorosh Blank), Em. M. (Cassa Eftimiu & Co.), A. B. Haim, (Isac M. Lévy S-sori).

709—1905. tk. sz.

Arverési hirdetmény.

A faeseti kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Papp Vazul aradi ügyvéd által képviselt „Victoria” takaré- és hiteltézet végrehajtónak, David Gyorgyo kapriora lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében 196 K tőkekövetelés, ennek 1900. évi július hó 25. napjától járó 6%-os kamata, 29 K 80 f perbeli és végrehajtási, s ezuttal 29 K 63 f megállapított árverés körvényezési költség, egy a hozzá csatlakozóak kinnondott Soborsini takarékpénztárnak C) 1. alatti 160 K tőke és járuléka, ugyanannak C) 12. alatti 270 K tőke és járuléka, „Victoria” tkpénztárnak C) 13. alatti 22 K tőke és járuléka, Soborsini tkpénztárnak C) 14. alatti 270 K tőke és járuléka, a kir. kincstárnak C) 15. alatti 8 K tőke és járuléka, Soborsini tkpénztárnak C) 16. alatti 149 K tőke és járuléka, „Victoria” tkpénztárnak C) 2. alatti 260 K tőke és járuléka, Fagetana takarékpénztárnak C) 25. alatti 154 K tőke és járuléka, ugyanannak C) 26. alatti 112 K tőke és járuléka, Soborsini tkpénztárnak C) 37. alatti 216 K tőke és járuléka iránti követelésének behajtása végett a végrehajtási árverést elrendeli, s hogy ehhez képest a kapriora 40. sz. tkjyben A) 1. alatt foglalt 41. hrsz. 120 négyzetméteri bértelep és ezen épült 29. özszeres sz. házával, valamint a 210, 215, 227, 248. és 359. hrsz. összesen 5 hold kiterjedésű kútszögéből végrehajtást szenvedőt megillető faterésznyi jutalék, együttesen 643 K: továbbá ugyanazon tkjyben foglalt A — 643. hrsz. 61. négyzetméteri kiterjedésű, faterésznben végrehajtást szenvedő, faterésznben pedig végrehajtást nem áll. Miron George tulajdonát képező szorgalmiföld, és pedig a végrehajtási törv. 156. §-ához képest az egész, 15 K mint megállapított kikiáltási árban

1905 május 22. napjának ó. e. 10 órákor

Kapriora község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól a legtöbbet ígérőnek eladtnak A fenti telekjegyzékonyben foglalt ingatlanok a C) alatt özv. David Maria javára bekebelezett szorgalmi érintetlen hagyásával fognak eladtni. A venni szándékozók részéről az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár tízedrészének megfelelő összeg bántpénzzel a kikiáltott kezehez letendő, vagy az 1881. LX. tc. 179. §-a értelmében a bántpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű okmervény átsegélytendő.

A vételár három részletben, és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 30 nap, a második 60 nap, a harmadik 90 nap alatt az árverés napjától járó 5 százalékos kamattal együtt a faeseti m. kir. adóhivatalba fizetendő.

Az egyidejűleg kihelyezett árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen tkvi hatóságnál és Kapriora község elöljáróságánál megtekinthetők.

Az árverés elrendelése a kapriora 40. sz. tkjyben feljegyzendő, egyuttal a helyben megjelenő lapban közzéteendő.

Kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Faeset, 1905. évi február hó 23-án.

(Olvashatatlan aláírás) kir. albiró.

1521—1904. tkvi sz.

Arverési hirdetmény-kivonat.

A maria-radnai kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Ráz János végrehajtónak, Szimeon Petru végrehajtást szenvedő elleni 190 K tőkekövetelés és járuléki végrehajtási ügyében a maria-radnai kir. bíróság területén levő, a ménessi 288. tkvi A 16 sz. 712—714. hrzi sz. egész ingatlanra 902 K és sz. u. e. tkvi A 17 hrsz. 1824. hrzi sz. egész ingatlanra 24 K kikiáltási árban és pedig mindeket ingatlanra a C) 6. alatti özv. T. Már Mihalyné javára bekebelezett övvegyi jog épségben tartásával az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1905. évi május hó 15-ik napján d. e. 9 órákor Ménessi község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak ingatlanok becsárának 10 %-át, vagy 20 f-t, illetve 2 K 40 f-t készpénzben az 1881. LX. tc. 42. §-ában jelzett iyyammal számított és az 1881. évi 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügymin. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékkétkpapirban a kiküldött kezehez avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a 6. ben a bántpénznek a bíróságnál elhelyezéséről kiállított szabályszerű okmervény átsegélytendő.

M.-Radna, 1905. évi március 2. Polgár, kir.

Atențiune!

Dați domeniul gheorghe-bune, estinaș și meci la compariții prova în decontu și așeză și așeză a lui D. Karoly de pe pi. Arpad Nr. 5. cuit bisnisi și izvoles și așeză comen efectuat și i pentaș.

Se pot căpați și feliul de gheorghe și așeză și așeză. Rogi toru conștin și așeză și publici oșebita și așeză.

Breckska Kár

516

pantofar.